శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే నవతితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే నవతితమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
సుఖం స్వపుర్యాం నివసన్ ద్వారకాయాం శ్రియః పతిః।
సర్వసంపత్సమృద్ధాయాం జుష్టాయాం వృష్ణిపుంగవైః ॥ **1** ॥

స్త్రీభిశ్చోత్తమవేషాభిర్నవయౌవనకాంతిభిః।
కందుకాదిభిర్హర్మ్యేషు క్రీడంతీభిస్తడిద్ద్యుభిః ॥ **2** ॥

నిత్యం సంకులమార్గాయాం మదచ్యుద్భిర్మతంగజైః।
స్వలంకృతైర్భటైరశ్వై రథైశ్చ కనకోజ్జ్వలైః ॥ **3** ॥

ఉద్యానోపవనాఢ్యాయాం పుష్పితద్రుమరాజిషు।
నిర్విశద్భృంగవిహగైర్నాదితాయాం సమంతతః ॥ **4** ॥

రేమే షోడశసాహస్రపత్నీనామేకవల్లభః।
తావద్విచిత్రరూపోఽసౌ తద్గృహేషు మహర్ద్ధిషు ॥ **5** ॥

ప్రోత్ఫుల్లోత్పలకహ్లారకుముదాంభోజరేణుభిః।
వాసితామలతోయేషు కూజద్ద్విజకులేషు చ ॥ **6** ॥

విజహార విగాహ్యాంభో హ్రదినీషు మహోదయః।
కుచకుంకుమలిప్తాంగః పరిరబ్ధశ్చ యోషితాం ॥ **7** ॥

ఉపగీయమానో గంధర్వైర్మృదంగపణవానకాన్ ।
వాదయద్భిర్ముదా వీణాం సూతమాగధవందిభిః ॥ **8** ॥

సిచ్యమానోఽచ్యుతస్తాభిర్హసంతీభిః స్మ రేచకైః ।
ప్రతిషించన్ విచిక్రీడే యక్షీభిర్యక్షరాడివ ॥ **9** ॥

తాః క్లిన్నవస్త్రవివృతోరుకుచప్రదేశాః
సించంత్య ఉద్ధృతబృహత్కబరప్రసూనాః ।
కాంతం స్మ రేచకజిహీరషయోపగుహ్య
జాతస్మరోత్సవలసద్వదనా విరేజుః ॥ **10** ॥

కృష్ణస్తు తత్స్తనవిషజ్జితకుంకుమస్రక్
క్రీడాభిషంగధుతకుంతలవృందబంధః ।
సించన్ ముహుర్యువతిభిః ప్రతిషిచ్యమానో
రేమే కరేణుభిరివేభపతిః పరీతః ॥ **11** ॥

నటానాం నర్తకీనాం చ గీతవాద్యోపజీవినాం ।
క్రీడాలంకారవాసాంసి కృష్ణోఽదాత్తస్య చ స్త్రియః ॥ **12** ॥

కృష్ణస్యైవం విహరతో గత్యాలాపేక్షితస్మితైః ।
నర్మక్ష్వేలిపరిష్వంగైః స్త్రీణాం కిల హృతా ధియః ॥ **13** ॥

ఊచుర్ముకుందైకధియోఽగిర ఉన్మత్తవజ్జడం ।
చింతయంత్యోఽరవిందాక్షం తాని మే గదతః శృణు ॥ **14** ॥

మహిష్య ఊచుః
కురరి విలపసి త్వం వీతనిద్రా న శేషే
స్వపితి జగతి రాత్ర్యామీశ్వరో గుప్తబోధః ।
వయమివ సఖి కచ్చిద్ గాఢనిర్భిన్నచేతా
నలిననయనహాసోదారలీలేక్షితేన ॥ **15** ॥

నేత్రే నిమీలయసి నక్తమదృష్టబంధు -
స్త్వం రోరవీషి కరుణం బత చక్రవాకి ।
దాస్యం గతా వయమివాచ్యుతపాదజుష్టాం
కిం వా స్రజం స్పృహయసే కబరేణ వోఢుం ॥ **16** ॥

భో భోః సదా నిష్టనసే ఉదన్వ -
న్నలబ్ధనిద్రోఽధిగతప్రజాగరః ।
కిం వా ముకుందాపహృతాత్మలాంఛనః
ప్రాప్తాం దశాం త్వం చ గతో దురత్యయాం ॥ **17** ॥

త్వం యక్ష్మణా బలవతాసి గృహీత ఇందో
క్షీణస్తమో న నిజదీధితిభిః క్షిణోషి ।
కచ్చిన్ముకుందగదితాని యథా వయం త్వం
విస్మృత్య భోః స్థగితగీరుపలక్ష్యసే నః ॥ **18** ॥

కింత్వాచరితమస్మాభిర్మలయానిల తేఽప్రియం ।
గోవిందాపాంగనిర్భిన్నే హృదీరయసి నః స్మరం ॥ **19** ॥

మేఘ శ్రీమంస్త్వమసి దయితో యాదవేంద్రస్య నూనం
శ్రీవత్సాంకం వయమివ భవాన్ ధ్యాయతి ప్రేమబద్ధః ।
అత్యుత్కంఠః శబలహృదయోఽస్మద్విధో బాష్పధారాః
స్మృత్వా స్మృత్వా విసృజసి ముహుర్దుఃఖదస్తత్ప్రసంగః ॥ **20** ॥

ప్రియరావపదాని భాషసే మృత -
సంజీవికయానయా గిరా ।
కరవాణి కిమద్య తే ప్రియం
వద మే వల్గితకంఠ కోకిల ॥ **21** ॥

న చలసి న వదస్యుదారబుద్ధే
క్షితిధర చింతయసే మహాంతమర్థం ।

అపి బత వసుదేవనందనాంఘ్రిం
వయమివ కామయసే స్తనైర్విధర్తుం ॥ **22** ॥

శుష్యద్ధ్రదాః కర్శితా బత సింధుపత్న్యః
సంప్రత్యపాస్తకమలశ్రియ ఇష్టభర్తుః ।
యద్వద్ వయం మధుపతేః ప్రణయావలోక -
మప్రాప్య ముష్టహృదయాః పురుకర్శితాః స్మ ॥ **23** ॥

హంస స్వాగతమాస్యతాం పిబ పయో బ్రూహ్యంగ శౌరేః కథాం
దూతం త్వాం ను విదామ కచ్చిదజితః స్వస్త్యాస్త ఉక్తం పురా ।
కిం వా నశ్చలసౌహృదః స్మరతి తం కస్మాద్ భజామో వయం
క్షౌద్రాలాపయ కామదం శ్రియమృతే సైవైకనిష్ఠా స్త్రియాం ॥ **24** ॥

ఇతీదృశేన భావేన కృష్ణే యోగేశ్వరేశ్వరే ।
క్రియమాణేన మాధవ్యో లేభిరే పరమాం గతిం ॥ **25** ॥

శ్రుతమాత్రోఽపి యః స్త్రీణాం ప్రసహ్యాకర్షతే మనః ।
ఉరుగాయోరుగీతో వా పశ్యంతీనాం కుతః పునః ॥ **26** ॥

యాః సంపర్యచరన్ ప్రేష్ణా పాదసంవాహనాదిభిః ।
జగద్గురుం భర్తృబుద్ధ్యా తాసాం కిం వర్ణ్యతే తపః ॥ **27** ॥

ఏవం వేదోదితం ధర్మమనుతిష్ఠన్ సతాం గతిః ।
గృహం ధర్మార్థకామానాం ముహుశ్చాదర్శయత్ పదం ॥ **28** ॥

ఆస్థితస్య పరం ధర్మం కృష్ణస్య గృహమేధినాం ।
ఆసన్ షోడశసాహస్రం మహిష్యశ్చ శతాధికం ॥ **29** ॥

తాసాం స్త్రీరత్నభూతానామష్టౌ యాః ప్రాగుదాహృతాః ।
రుక్మిణీప్రముఖా రాజంస్తత్పుత్రాశ్చానుపూర్వశః ॥ **30** ॥

ఏకైకస్యాం దశ దశ కృష్ణోఽజీజనదాత్మజాన్ ।
యావత్య ఆత్మనో భార్యా అమోఘగతిరీశ్వరః ॥ **31** ॥

తేషాముద్దామవీర్యాణామష్టాదశ మహారథాః ।
ఆసన్నుదారయశసస్తేషాం నామాని మే శృణు ॥ **32** ॥

ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చ దీప్తిమాన్ భానురేవ చ ।
సాంబో మధుర్బృహద్భానుశ్చిత్రభానుర్వృకోఽరుణః ॥ **33** ॥

పుష్కరో వేదబాహుశ్చ శ్రుతదేవః సునందనః ।
చిత్రబాహుర్విరూపశ్చ కవిర్న్యగ్రోధ ఏవ చ ॥ **34** ॥

ఏతేషామపి రాజేంద్ర తనుజానాం మధుద్విషః ।
ప్రద్యుమ్న ఆసీత్ ప్రథమః పితృవద్ రుక్మిణీసుతః ॥ **35** ॥

స రుక్మిణో దుహితరముపయేమే మహారథః ।
తస్మాత్ సుతోఽనిరుద్ధోఽభూన్నాగాయుతబలాన్వితః ॥ **36** ॥

స చాపి రుక్మిణః పౌత్రీం దౌహిత్రో జగృహే తతః ।
వజ్రస్తస్యాభవద్ యస్తు మౌసలాదవశేషితః ॥ **37** ॥

ప్రతిబాహురభూత్తస్మాత్ సుబాహుస్తస్య చాత్మజః ।
సుబాహోః శాంతసేనోఽభూచ్ఛతసేనస్తు తత్సుతః ॥ **38** ॥

న హ్యేతస్మిన్ కులే జాతా అధనా అబహుప్రజాః ।
అల్పాయుషోఽల్పవీర్యాశ్చ అబ్రహ్మణ్యాశ్చ జజ్ఞిరే ॥ **39** ॥

యదువంశప్రసూతానాం పుంసాం విఖ్యాతకర్మణాం ।
సంఖ్యా న శక్యతే కర్తుమపి వర్షాయుతైర్నృప ॥ **40** ॥

తిస్రః కోట్యః సహస్రాణామష్టాశీతిశతాని చ ।
ఆసన్ యదుకులాచార్యాః కుమారాణామితి శ్రుతం ॥ **41** ॥

సంఖ్యానం యాదవానాం కః కరిష్యతి మహాత్మనాం।
యత్రాయుతానామయుతలక్షేణాస్తే స ఆహుకః ॥ **42** ॥

దేవాసురాహవహతా దైతేయా యే సుదారుణాః।
తే చోత్పన్నా మనుష్యేషు ప్రజా దృప్తా బబాధిరే ॥ **43** ॥

తన్నిగ్రహాయ హరిణా ప్రోక్తా దేవా యదోః కులే।
అవతీర్ణాః కులశతం తేషామేకాధికం నృప ॥ **44** ॥

తేషాం ప్రమాణం భగవాన్ ప్రభుత్వేనాభవద్ధరిః।
యే చానువర్తినస్తస్య ववృధుః సర్వయాదవాః ॥ **45** ॥

శయ్యాసనాటనాలాపక్రీడాస్నానాదికర్మసు।
న విదుః సంతమాత్మానం వృష్ణయః కృష్ణచేతసః ॥ **46** ॥

తీర్థం చక్రే నృపోనం యదజని యదుషు స్వఃసరిత్పాదశౌచం
విద్విద్స్నిగ్ధాః స్వరూపం యయురజితపరా శ్రీర్యదర్థేఽన్యయత్నాః।
యన్నామామంగలఘ్నం శ్రుతమథ గదితం యత్కృతో గోత్రధర్మాః
కృష్ణస్యైతన్న చిత్రం క్షితిభరహరణం కాలచక్రాయుధస్య ॥ **47** ॥

జయతి జననివాసో దేవకీజన్మవాదో
యదువరపర్షత్స్వైర్దోర్భిరస్యన్నధర్మం।
స్థిరచరవృజినఘ్నః సుస్మితశ్రీముఖేన
వ్రజపురవనితానాం వర్ధయన్ కామదేవం ॥ **48** ॥

ఇత్థం పరస్య నిజవర్త్మరిరక్షయాఽఽత్త -
లీలాతనోస్తదనురూపవిడంబనాని।
కర్మాణి కర్మకషణాని యదూత్తమస్య
శ్రూయాదముష్య పదయోరనువృత్తిమిచ్ఛన్ ॥ **49** ॥

మర్త్యస్తయానుసవమేధితయా ముకుంద -
శ్రీమత్కథాశ్రవణకీర్తనచింతయైతి ।
తద్ధామ దుస్తరకృతాంతజవాపవర్గం
గ్రామాద్ వనం క్షితిభుజోఽపి యయుర్యదర్థాః ॥ **50** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం పారమహంస్యాం సంహితాయాం దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే శ్రీకృష్ణచరితానువర్ణనం నామ నవతితమోఽధ్యాయః ॥